

POKAZ SPECJALNY W KINIE SZPULKA

Kino Szpulka we współpracy z Muzeum Dzieci Polskich organizują 3 marca o godzinie 18:00 pokaz dwóch filmów dokumentalnych: „To się nie kończy... Historia dzieci z obozu na Przemysłowej” oraz „Geheime Reichssache Kinderlager – Schicksale in Polen”.

Wydarzenie ma charakter otwarty, jest jednak możliwość wcześniej rezerwacji miejsc: [link](#)

- Film dokumentalny **„To się nie kończy... Historia dzieci z obozu na Przemysłowej”** w reżyserii Mateusza Winkla opowiada o niemieckim obozie pracy dla dzieci, który w latach 1942-1945 mieścił się przy ulicy Przemysłowej na łódzkich Bałutach. W filmie zawarto wspomnienia ocalałych, którzy wiele lat walczyli, aby prawda o tym, że takie miejsce w Łodzi istniało, ujrzała światło dzienne.

Film jest zbiorem wywiadów z ocalałymi połączonymi z nowoczesnymi technikami grafiki, animacji. Zawiera także informacje przekazywane przez historyków Muzeum Dzieci Polskich – ofiar totalitaryzmu, które jest współproducentem obrazu.

Honorowy patronat nad premierą filmu objął minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Piotr Gliński oraz rzecznik praw dziecka Mikołaj Pawlak.

Historia obozu przy ul. Przemysłowej

Obóz prewencyjny dla młodych Polaków Policji Bezpieczeństwa w Łodzi, nazywany także Kinder-KL Litzmannstadt, powstał na terenie wydzielonym z łódzkiego getta. Był przeznaczony dla dzieci i młodzieży polskiej od 6 do 16 roku życia. Został utworzony 1 grudnia 1942. Pierwszy transport więźniów przybył 11 grudnia 1942 roku. Obóz miał być miejscem przetrzymywania polskiej młodzieży przyłapanej na drobnych przestępstwach, bezdomnej albo pozbawionej opieki z powodu aresztowania lub stracenia rodziców.

W oparciu o źródła, historycy podają, że przez obóz przeszło od 2 do ponad 3 tysięcy dzieci, a zmarło niemal 200. Wiadomo jednak, że często numer zmarłego dziecka przechodził na kolejne, dlatego dokładna liczba ofiar obozu nie jest znana. Przyczyną śmierci były głodowe racje żywnościowe, praca ponad siły, fatalne warunki sanitarne i brutalne traktowanie młodocianych więźniów.

- **„Geheime Reichssache Kinderlager - Schicksale in Polen” („Tajna sprawa Rzeszy - losy w Polsce”)** to reportaż autorstwa Klause Bednarza, korespondenta zachodnioniemieckiej telewizji ARD w Warszawie, pochodzący z 1971 roku. Jest to prawdopodobnie jedyny znany reportaż zagraniczny, dotyczący obozu dla polskich dzieci przy ul. Przemysłowej oraz martyrologii polskich dzieci w okresie II wojny światowej.

Reportaż miał swoją premierę w zachodnioniemieckiej telewizji ARD w dniu 21 listopada 1971 roku. Do tej pory nie był upubliczniony w polskiej przestrzeni publicznej. Skupia się na losach polskich dzieci z okresu II wojny światowej. Porusza zarówno tematykę obozu przy ul. Przemysłowej, jak również tematykę germanizacji dzieci polskich. Zawiera unikatowe relacje ocalałych z obozu przy ul. Przemysłowej oraz jego filii w Dzierżąznej. W materiale wypowiadają się również: dr Czesław Kempisty, lekarz zajmujący się ofiarami niemieckich obozów koncentracyjnych; dr Roman Hrabar, pełnomocnik Rządu Polskiego ds. rewindykacji dzieci polskich oraz Alojzy Twardecki, ofiara germanizacji. To kolejny istotny materiał dokumentujący niemieckie zbrodnie na polskich dzieciach w okresie II wojny światowej.

Dodatkowo w foyer Kina Szpulka odbędzie się wystawa „**Niezwykła polska rodzina. Losy Gertrudy Nowak - dziecka z obozu na Przemysłowej**”, która potrwa od 3 do 8 marca 2023 roku.

Wystawa bazuje w przeważającej mierze na jedynej zachowanej teczce personalnej dziewczynki - byłej więźniarki Polen-Jugendverwahrlager Litzmannstadt (wraz z teczką zachowały się m.in. również pojedyncze dokumenty dotyczące pobytu w obozie jej dwóch braci). Materiały archiwalne z teczki wzbogacone zostały m.in. o rodzinne fotografie oraz o archiwalia powojenne związane np. z poszukiwaniem zaginionych członków rodziny.

Łódzki Dom Kultury rozpoczął współpracę z Muzeum Dzieci Polskich - ofiar totalitaryzmu. Dyrektorzy obu instytucji podpisali list intencyjny w tej sprawie w poniedziałek, 28 lutego 2023 r.

Na mocy porozumienia, ŁDK będzie dystrybuował ważne filmy edukacyjne na terenie całego województwa.

Zdjęcia: P.Zdrzynicki